

Opgave 5 Rotterdam: veilig of onveilig?

Bij deze opgave horen tabel 2 en tekst 6 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Jaarlijks maakt het Algemeen Dagblad een ranglijst van (on)veilige gemeenten: de AD Misdaadmeter. Veiligheid is de veiligheid die met misdaad verbonden is. Alle gemeenten in Nederland krijgen een score op die AD Misdaadmeter.

Tabel 2 toont het bovenste en het onderste deel van de rangorde.

De publicatie van de AD Misdaadmeter is voor een aantal overheden aanleiding voor een extra beleidsinspanning. De vraag is daarbij hoe je veiligheid kunt vergroten; veiligheid is een probleem waar niet alleen feiten maar ook belevingen een rol bij spelen. Het terugdringen van het aantal delicten leidt niet vanzelf tot een groter gevoel van veiligheid.

Bekijk tabel 2.

De tien delicten die meegewogen worden in de AD Misdaadmeter zijn misdrijven en geen overtredingen.

Veel misdrijven, waaronder moord en doodslag, worden in deze weging niet meegenomen.

- 2p 20 – Geef een reden voor het niet meewegen in de AD Misdaadmeter van overtredingen.
– Geef ook een reden voor het niet meewegen van de misdrijven moord en doodslag.

Vergelijk van tabel 2 de eerste twintig gemeenten met de laatste dertien gemeenten.

Onderzoek heeft al vaak aangetoond dat criminaliteit niet in alle gemeenten evenveel voorkomt. Gemeenten waar veel criminaliteit gepleegd wordt (positie 1 tot en met 20) hebben een gemeenschappelijk kenmerk waarin ze verschillen van gemeenten waarin weinig criminaliteit gepleegd wordt (positie 401 tot en met 413).

- 3p 21 – Geef een kenmerkend verschil tussen gemeenten met veel en met weinig criminaliteit.
– Geef twee verklaringen voor het verschil in criminaliteit in beide soorten gemeenten.

Op internet kun je de AD Misdaadmeter raadplegen en via de gemeenten zelfs doorklikken naar wijkniveau. Op deze wijze zou je kunnen zien in welke wijken criminaliteit het meest voorkomt.

- 4p 22 Leg uit, met behulp van twee factoren die de kans op slachtofferschap bepalen, in welke wijken relatief meer criminaliteit voorkomt: in wijken waarin vooral mensen met lage inkomens wonen of in wijken waarin vooral mensen met hoge inkomens wonen.

Lees van tekst 6 de regels 1 tot en met 33.

In dit tekstgedeelte worden de begrippen objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid gebruikt.

- 4p **23**
- Leg uit wat objectieve veiligheid en wat subjectieve veiligheid is.
 - Geef een vraag die in een enquête onder bewoners gebruikt kan worden om objectieve veiligheid te meten en een vraag om subjectieve veiligheid te meten.

Lees van tekst 6 de regels 34 tot en met 52.

Het gevoel van onveiligheid blijft bij veel mensen voortbestaan terwijl de objectieve veiligheid verbetert. Onderzoek heeft uitgewezen (regels 48 tot en met 52) dat onder andere de reactie van andere mensen in de buurt daarbij van belang is. Sociale controle en conformisme onder de bewoners die zelf geen overlast veroorzaken, kunnen daarbij een rol spelen.

- 2p **24** Leg uit hoe sociale controle en conformisme kunnen bijdragen aan het in stand houden van het gevoel van onveiligheid, terwijl de objectieve veiligheidssituatie verbeterd is.

Ook de AD Misdaadmeter speelt een rol bij de beeldvorming rondom criminaliteit.

- 2p **25** Leg uit op welke wijze de AD Misdaadmeter kan bijdragen aan het voortbestaan van de subjectieve veiligheid. Gebruik in je antwoord de rol van de media bij de beeldvorming rondom criminaliteit.

Voor het goed functioneren van de rechtsstaat is het nodig dat burgers voldoende vertrouwen hebben in die rechtsstaat. De media dragen door hun beeldvorming daar niet altijd aan bij. In een dictatuur zal de overheid ingrijpen zodra media gegevens publiceren die haar beleid dwarsbomen. In een rechtsstaat grijpt de overheid niet in.

- 2p **26** Leg uit dat de overheid in een rechtstaat niet zomaar de media aan banden kan leggen. Gebruik in je antwoord een artikel uit de Grondwet en de kern van de rechtsstaatgedachte.

Wat in deze opgave 'onveiligheid' genoemd wordt, bestaat uit bedreigingen van sociale aard. Er zijn andere soorten bedreigingen die ook het gevolg zijn van menselijk handelen en die niet van sociale aard zijn maar van technologische aard. Enkele daarvan hangen samen met globalisering.

- 4p **27** Leg van twee bedreigingen van technologische aard uit dat ze samenhangen met de globalisering.

Opgave 5 Rotterdam: veilig of onveilig?

tabel 2 De AD Misdaadmeter, misdaadscore 2011

positie	gemeente	totaalscore
1	Amsterdam	39.20
2	Rotterdam	37.23
3	Maastricht	36.63
4	's-Gravenhage	35.49
5	Heerlen	35.06
6	Eindhoven	34.25
7	Arnhem	34.19
8	Tiel	31.98
9	Utrecht	31.41
10	Groningen	30.84
11	Nijmegen	30.52
12	Leeuwarden	29.80
13	Roermond	29.57
14	Tilburg	29.42
15	's-Hertogenbosch	29.04
16	Alkmaar	29.02
17	Gouda	28.80
18	Breda	28.80
19	Zandvoort	28.34
20	Helmond	27.50
(...)		
401	Kollumerland en Nieuwkruisland	7.39
402	Aalten	7.35
403	Dalfsen	7.17
404	Montfoort	7.03
405	Winsum	6.98
406	Giessenlanden	6.95
407	Bergambacht	6.49
408	Ferwerderadiel	6.43
409	Urk	6.08
410	Mill en Sint Hubert	6.06
411	Tubbergen	5.62
412	Dantumadiel	4.92
413	Littenseradiel	4.36

Toelichting bij tabel 2

Voor de ranglijst van (on)veilige gemeenten wordt gekeken naar de aangiften van tien delicten (...). Deze delicten zijn: woninginbraak, diefstal van een auto/motor, bedreiging, mishandeling, straatroof, overval, vernieling, diefstal uit garage/schuur, diefstal uit een auto en zakkenrollen. Het samenstellen van de ranglijst van 2011 vond plaats met een verbeterde en aangepaste methode. Het aantal delicten wordt afgezet naar inwoneraantal van een gemeente én er is

gekeken naar de impact van de delicten op de slachtoffers – via onderzoek van de politie en het Sociaal Cultureel Planbureau. Hoe groter de impact, hoe zwaarder een delict meetelt in de score. Zodoende telt woninginbraak zwaarder mee dan inbraak in een auto; en een mishandeling telt zwaarder dan vernieling.

bron: www.ad.nl/ad/nl/1401/home/integration/nmc/frameset/nieuws/misdaadmeter.dhtml, website geraadpleegd op 11 september 2012

tekst 6

Werken aan de veiligheidsbeleving in Rotterdam

Rotterdam heeft de afgelopen jaren zichtbare resultaten geboekt op het gebied van objectieve veiligheid. Het aantal meldingen en aangiften
5 is gedaald. (...) Tegelijkertijd blijft het veiligheidsgevoel gelijk of loopt zelfs terug. Hoe is dit te verklaren? Maar vooral: hoe kun je het veiligheidsgevoel wél verbeteren? De
10 gemeente gaat hier de komende tijd actief mee aan de slag.

Op 18 april 2011 vond in Rotterdam de werkconferentie *Hoe beïnvloed je het veiligheidsgevoel?* plaats.
15 Daarmee werd de aftrap gegeven voor een nieuwe aanpak van de veiligheidsbeleving in de gemeente. Deze bijdrage beschrijft de belangrijkste lessen uit de conferentie en
20 de Rotterdamse agenda voor de toekomst. Zowel in Rotterdam als in de rest van het land laten politie-cijfers, in de vorm van aangiften en meldingen, een dalende trend zien.
25 De Rotterdamse Veiligheidsindex laat tegelijkertijd zien dat bewoners niet zonder meer positiever zijn gaan oordelen over de veiligheid in

hun eigen wijk. Met name op het gebied van overlast en verloedering is er sprake van een verschil in waarneming van objectieve en subjectieve veiligheid.
30 Wat maakt nu dat mensen zich onveilig voelen? Het gevoel van veiligheid is vaak niet alleen een gevolg van feitelijke verschijnselen van criminaliteit of overlast. Belangrijk is ook de omgeving waarin mensen
35 zich bevinden. Eysink Smeets, Moors en Baetens hebben dit jaar in een onderzoek op een rij gezet welke factoren de betreffende percepties vooral beïnvloeden. De
40 onderzoekers geven aan dat persoonlijke factoren een rol spelen en ook de sociale omgeving, waarin mensen zich bevinden. Daarnaast is ook de reactie van andere mensen en (overheids-)instituties op
45 verschijnselen in de buurt van invloed op het veiligheidsgevoel. Met al deze factoren moet dus rekening gehouden worden om het veiligheidsniveau in Rotterdam de komende jaren op een hoger peil te
50 brengen.
55

bron: Arjen Littooy en Peter Groeneveld (oktober 2011). Secondant, Tijdschrift van het Centrum voor Criminaliteitspreventie